

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.559/2016/13.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2016. október 26. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2016. július 7. napján kihirdetett 26.B.170/2016/19. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a vádlott az emberölés bűntettének kísérlete vonatkozásában visszaeső, a testi sértés bűntettének kísérlete tekintetében különös visszaeső.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban 8850 (nyolcezer-nyolcszázötven) Ft - a vádlottat terhelő - bűnügyi költség merült fel.

Indokolás

I.

A Debreceni Törvényszék vádlottat emberölés bűntettének kísérlete (Btk. 160. § (1) bekezdés) és testi sértés bűntettének kísérlete (Btk. 164. § (1), (3) bekezdés) miatt halmazati büntetésül - mint különös visszaesőt - 10 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy a vádlott legkorábban a büntetés háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Az eljárás során lefoglalt kést elkobozta és kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség viselésére.

II.

Az ítélet ellen a vádlott és a védő a bűnösség megállapítása miatt, felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést (19. számú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 26-27. o.).

Az ügyész nem élt jogorvoslattal.

A vádlott fellebbezését írásban indokolta (másodfokú iratok 5. és 11. szám), melyben fellebbezésének céljaként elsődlegesen a felmentést, másodsorban a büntetés enyhítését jelölte meg.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.307/2016/5-I. számú átiratában az eljárást szabályszerűnek, a tényállást, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmény minősítését törvényesnek tartotta. Álláspontja szerint azonban helyesbítést igényel az ítélet annyiban, hogy a vádlott különös visszaeső minősége kizárólag a súlyos testi sértés büntettének kísérlete vonatkozásában állapítható meg. Ennek megfelelően a büntetéskiszabásra vonatkozó indokolás helyesbítése mellett az ítélet részbeni megváltoztatására, egyebekben helybenhagyására tett indítványt.

A nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakat fenntartotta.

A védő perbeszédében elsődlegesen a vádlott felmentésére, másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezésére, harmadlagosan a büntetés enyhítésére tett indítványt.

Az utolsó szó jogán a vádlott ártatlanságát hangoztatva felmentését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ügyét elfogultan bírálta el, mert nem vette figyelembe azon érdemi védekezését, melyben vitatta a bűnösségét.

III.

A védelmi fellebbezések nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábrá az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírálta. A törvényben előírt teljes revízió keretében a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül bírálta felül a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetés kiszabását is.

A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan relatív hibát, mely a bizonyítás törvényességét érintené, illetve az érdemi felülbírálatot kizárná. A vádlott hivatkozott az ügyben eljáró elsőfokú tanács elnökének elfogultságára, mely hivatkozás azonban minden alapot nélkülöz. A per adatai ugyanis a vádlott érveit nem támasztják alá. Nyilvánvalóan nem jelent kizárási okot, hogy a bíróság a vádlott tagadó tartalmú vallomásával szemben más, egymással összhangban álló bizonyítékokra alapítja a tényállást. Egyes bizonyítékok megvizsgálása, vagy a vádlott által felajánlott bizonyítás mellőzése szintén nem utal elfogultságra. A perbíróság a tényállás

megállapításához szükséges mértékben maga jogosult a bizonyítás körét meghatározni. A bizonyítás terjedelme megválasztásának módja értelemszerűen önmagában nem vezethet kizárási ok megállapításához.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és megalapozott tényállást állapított meg, mely a Be. 351. § (1) bekezdés értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó.

A törvényszék az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat részletesen vizsgálta és azokat okszerűen, a logika szabályai szerint értékelte. Számba vette és gondosan mérlegelte a terhelt vallomásait, a tárgyalási szakban írásban előterjesztett védekezését, a lényeges tényekre vonatkozó tanúvallomásokat, az orvosszakértői és elmeorvosszakértői bizonyítás anyagát, a helyszín adatait, valamint a releváns okiratokat. A bizonyítékok egyes fő és részlettények tekintetében nem vitásan eltértek, azonban az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényekre helyesen következtetett és a részbeni ellentéteket a szükséges mértékben feloldotta. A tényállás a bíróság által alaposan mérlegelt személyi és tárgyi jellegű bizonyítékok tükrében valóban kétséget kizáróan bizonyított. A vizsgált és megalapozottan elfogadott bizonyítékok perrend által megkívánt kölcsönhatása rögzíthető.

A vádlott a nyomozás nagy részében, és a tárgyaláson mindkét tényállás tekintetében tagadta a bűncselekmény elkövetését. Az I. tényállás vonatkozásában a felelősséget elhárító vallomást azonban hitelt érdemlően cáfolta meg sértett, valamint és a tanúvallomása. A vádat támasztotta alá a vádlottnak a nyomozási bíró előtt tett beismerő vallomása is. Amint a fellebbviteli főügyészség helyesen hivatkozott rá, nem fogadható el a vádlott védekezése, miszerint azért tett beismerő vallomást, hogy mentesüljön az előzetes letartóztatás alól. A több ízben büntetett, az eljárás főbb elemeit ismerő, visszaeső vádlott alappal nem számíthatott arra, hogy hamis beismerő vallomása által kedvezőbb helyzetbe kerül. A vádlott tagadó vallomása ellen hatott az orvosszakértői vélemény is. Kizárható, hogy a sértett önmagának, vagy vétlen módon okozta volna a nyaksérülést, de nem elfogadható az sem, hogy egy szög sebezte meg háztartási munka közben a sértettet.

A II. tényállás tekintetében sem vezethetett eredményre a vádlott fellebbezése. sértett egységes vallomásai megnyugtatóan cáfolták a vádlotti védekezést.

A vádlott és a védő lényegében a bizonyítékok értékelésén keresztül támadták a megalapozott tényállást, mely a tényálláshoz kötöttség elve (Be. 351. § (1) bekezdés) értelmében eredményre nem vezethetett. A magyar perjogi rendszerben az elsőfokú bíróság minősül az un. ténybírósnak. A másodfokú bíróság a megfelelően indokolt és logikus elsőbírósági bizonyíték-értékelést nem mérlegelheti felül. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás - kivéve, ha megalapozatlan - a másodfokú eljárásban irányadó. Megalapozatlansági okot az ítéletábra nem észlelt, ezért a bizonyítók átértékelésére és a vádlott javára eltérő tényállás megállapítására nem volt eljárásjogi alap. A vádlotti jogorvoslat indokaira a másodfokú bíróság megjegyzi, hogy sem a nyomozásban, sem a bírósági eljárásban nem történt olyan eljárási szabálysértés, mely a bizonyítás törvényességét megkérdőjelezné. Az elsőfokú bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységének támadása a vádlotti perorvoslatot nem teheti eredményessé. A vádlott lényegében az elsőfokú bíróság okszerű mérlegelő

tevékenységét sérelmezte beadványaiban részletesen, nem jelölve meg olyan nívumot, mely bizonyítás szükségességét, vagy akár eltérő tények megállapítását indokolná.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét részletekbe menően, meggyőzően teljesítette.

Az ítélet tábla nem találta alaposnak a védői okfejtést, mely szerint az ítélet hatályon kívül helyezés lenne indokolt. A védő a nyilvános ülésen nem jelölt meg olyan valós okot, mely feltétlen, vagy relatív perjogi okból, vagy megalapozatlanság miatt az ítélet hatályon kívül helyezését tenné szükségessé.

Törvényes a vádlott bűnösségére vont következtetés és a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi jognak.

Az I. tényállásban írt bűncselekmény valóban a Btk. 160. § (1) bekezdése szerint, emberölés büntetnének kísérleteként minősül. Az elsőfokú bíróság a Kúria 3/2013. számú Büntető Jogegységi határozatában foglalt iránymutatásnak megfelelően, a feltárt alanyi és tárgyi tényezők alapján megalapozottan vont következtetést a vádlott tudattartalmára, ezáltal ölési szándékára. A vádlotti tett motivált volt, a cselekmény szerelemféltségből fakadt. A cselekmény elkövetéséhez használt eszköz, a támadott testtájék - nyak -, a vádlott ölésre utaló kijelentése együttesen megalapozzák a vádlott eshetőleges ölési szándékára vont következtetést. A vádlott, ha nem is kívánta a sértett halálát, de nyakának könnyebb sérülést okozó megvágásakor a halálos eredménybe belenyugodva cselekedett. A nyak elvágását a követett bírói gyakorlat, és a természetes szemlélet is ölési cselekménynek tekinti.

Megfelel a törvénynek a II. tényállásban írt cselekmény minősítése is. A vádlott ugyan eszközt nem használt, de pusztá kézzel többszörösen bántalmazta a sértettet. Közepes erővel ököllel arcon ütötte, majd a hanyatt esett, nyilvánvalóan kiszolgáltatottá vált passzív alanyt fején és testén tovább ütötte ököllel. Ilyen elkövetési magatartás mellett megalapozottan lehet következtetni arra, hogy a vádlott a testi épség megsértése kapcsán egyenes szándékkal járt el, és a súlyos sérülés, mint eredmény bekövetkezésének lehetőségébe belenyugodott. A bírói gyakorlat rendszerint egy, arcot ért öklölésnél nem látja megállapíthatónak a súlyos testi sértés kísérletét, de jelen ügyben ehhez mérten jelentős történeti tényállás-többség állapítható meg. Az első ütésnél a sérülés okozása, valamint a kitartó bántalmazás tükrében helyes az elsőfokú bíróság álláspontja, miszerint a vádlott szándéka kiterjedt a súlyos sérülés, mint eredmény bekövetkezésére. A minősítés megállapításakor a megalapozott tényállás az irányadó. A tényállás nem tartalmaz olyan adatot, hogy a sértett támadt volna a vádlottra, vagy jogtalan támadás közvetlen veszélye fenyegetett, így alappal jogos védelmi helyzetre hivatkozni nem lehet.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során releváns szempontokat feltárta és a vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetés kiszabási elveknek megfelelő, tetтарыыos büntetést szabott ki. A bűnösségi körülmények csak annyi kiegészítést igényelnek, hogy további súlyosító a II. tényállás kapcsán a garázda jellegű elkövetési mód. A bűnhalmazatot megvalósító,

részben különös visszaesőnek minősülő vádlottal szemben a büntetési célok eléréséhez szükséges, egyben elégséges az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás. A büntetés túl súlyosnak nem minősül és megfelel az Alkotmánybíróság 23/2014 (VII.15.) AB határozat III. pontja 42. bekezdésében rögzített büntetéskiszabási elveknek is, külön kiemelve, hogy a büntetőjog az elkövetés tekintetében különös, felelősséget fokozó jelentőséget tulajdonít az ismételt elkövetésnek. A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság a büntetés jelentősebb enyhítésére nem látott lehetőséget, ekként a védelmi fellebbezéseket az enyhítésre irányulóan sem találta alaposnak.

A fellebbviteli főügyész helyesen mutatott rá, hogy a vádlott kizárólag a súlyos testi sértés büntetnének kísérlete tekintetében minősül különös visszaesőnek. A Btk. 459. § (1) bekezdés 31. a) pontja értelmében különös visszaeső az a visszaeső, aki mindkét alkalommal ugyanolyan, vagy hasonló jellegű bűncselekményt követ el. A Btk. 160. § (6) bekezdése szerint a különös visszaesés szempontjából az emberölés bünteténél hasonló jellegű bűncselekménynek a népirtás, az erős felindulásban elkövetett emberölés, az emberrablás, az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak súlyosabban minősülő esetei, a terrorcselekmény, a jármű hatalomba kerítése, és a zendülés súlyosabban minősülő, halált szándékosan okozó esetei minősülnek. A testi sértés a törvény kógens megfogalmazása szerint e körbe nem tartozik.

A vádlott nem vitásan visszaeső, a visszaesést megalapozó ügyben a bíróság súlyos testi sértés büntette miatt ítélte végrehajtandó szabadságvesztésre. A súlyos testi sértés vonatkozásában ekként a Btk. 459. § 31. a) pontja értelmében a különös visszaesés kétségtelenül megállapítható. A kifejtettek szerint azonban a korábbi, súlyos testi sértés miatti elítélés az emberölés vonatkozásában nem alapoz meg különös visszaesést, csak visszaesést. Ha az emberölés bünteténél is fennállna a különös visszaesés, akkor a vádlott bűnösségét az élet ellen véghezvitt cselekmény kapcsán a Btk. 160. § (1) bekezdés és (2) bekezdés h) pontja szerint, különös visszaesőként elkövetett emberölés büntetnének kísérletében kellene megállapítani. Erről azonban nincs szó. A vádlott csak a testi sértés vonatkozásában különös visszaeső, ezért az élet elleni cselekménye alapeseti büntettet valósított meg. A különös visszaesés helyesbítése érdemi módosítása az ítéletnek, ezért megváltoztatása volt indokolt e körben. Az ítéletábra ezért a törvény helytelen alkalmazása miatt megállapította, hogy a vádlott az emberölés büntetnének kísérlete tekintetében a Btk. 459. § (1) bekezdés 31. pontja szerint visszaeső, míg a súlyos testi sértés kísérlete vonatkozásában különös visszaeső. Ennek pontos megfogalmazása a rendelkező részbe tartozik, nem elegendő pusztán az indokolás helyesbítése.

A büntetést kiszabását érintő indokolással kapcsolatban - osztva a fellebbviteli főügyészség érveit - a másodfokú bíróság megjegyzi, hogy a halmazati büntetés kiszabásánál irányadó a Btk. 81. § (4) bekezdés rendelkezése is. A különös visszaesőre vonatkozó rendelkezések - ha ennek feltételei az adott bűncselekmény vonatkozásában fennállnak - a bűnhalmazat szabályainak alkalmazását megelőzik. Bűnhalmazat esetén elsőként azt kell figyelembe venni, hogy a bűnhalmazatban lévő bűncselekményt különös visszaesőként követték el, és a halmazati büntetést csak ezen értékelés elvégzését követően, az így már felemelt büntetési tételeket alapul kell kiszabni. Mindez következik a Btk. 81. § (4) bekezdésének helyes, a bírói gyakorlatban követett nyelvtani értelmezéséből is.

Az ítélet egyéb, a feltételes szabadságra bocsáthatóságra, a beszámításra, az elkobzásra és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései mindenben megfelelnek a törvénynek.

IV.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdés alkalmazásával helyes indokaira is tekintettel helybenhagyta.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása a Btk. 92. § (1), (2) bekezdésén alapszik.

A másodfokú eljárásban felmerült, és a bűnösnek kimondott vádlottat terhelő bűnügyi költséget a másodfokú bíróság a Be. 381. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2016. október 26.

Dr. Elek Balázs sk.	. Hágér Tamás sk.	. Bakó József sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

ZÁRADÉK:

A Debreceni Törvényszék 26.B.170/2016/19. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2016. október 26.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnök

A kiadmány hitelül:

Kiadó.